

kejši deblo dobilo in svojo gosto oberšo na dalječ razširilo. Zató, in le samo zató perstavimo še neke vošila za pomnoženje naročnikov in bravcov naših Novíc. Zdi se nam, de bi v ta namen še pri sledečih stanovih nekoliko več okopavanja, več zalivanja, več ljubezniviga oskerbljenja našiga drevca treba bilo.

1.) Častita duhovšina, v oskerbljenje duš postavljena, se je v naročnji Novíc od začetka do zdaj nar bolj obnesla. Skoraj šest sto natisov, prejetih v pretečenim létu, je res lepo število. Pa če se ozremo na število far, vikarij in podfar v celi okoljšini, kjer naše Novíce za domače imajo, in na množico duhovšine pri njih postavljene, se nam to število prejetih natisov vunder še premajhno zdi. Nobene bukve, nobeno branje tolikanj k omikanju našiga slovenskiga jezika ne pripomore, kakor Novíce. Sej so se brale že popred mnoge pridige, bralo se je dokaj družiga slovenskiga pisanja, pa kakó je bilo takrat, kakó pa je zdaj! Novíce so še le do živiga unele in uterdile ljubezin do čiste slovensine, Novíce, ki nam v kratkih prijetnih sestavkih od vsih v človeško življenje segajočih reči, od mnogih vednost pišejo, ki nam v čisto omikanim jeziku takó razumljivo in do živiga govoré! Ni ga stanú, ki bi po svojim poklicu in po priložnostih njemu odprtih v omikanji samolastniga in ljudskiga jezika — pa tudi v podučenji, v razjasnjenji ljudstva toliko opraviti zamogel, kakor duhovski stan. Zató, kakor pohvaljeni kmetovavec iz Komna v vsaki vasi saj ene Novíce, tudi mi ene Novíce v rokah vsaciga, pa clo vsaciga v oskerbljenji duš stojičiga duhovnika želimo.

2.) Kantonski komisarji in uradniki so prejeli štirnajst natisov. To je pač malo maló. Pa ne bo pri tem ostalo ne. Obloženi so ti gospodje, res de v dokaj opravili, beliti si morajo glavo in neutrudno delati v oskerbljenji svojih dolžnost. Pa tudi so prepričani, de jim je, kot izpeljavajočim gosposkam Vladoarstva, tudi izročeno osrečenje ljudstva, de pa to osrečenje se ne opravi tolikanj z oznanovanjem suhe besede postav, kakor marveč z prijaznim razumljivim pogovorom, z lepim podukam in živim izgledam, in de vse to opravljati, je treba materni jezik ljudstva si usvojiti in s časopisam v izobraženje ljudstva namenjenim dobro soznaniti se. Torej se nadjamo, de v tléh tega stanú se bodo koreninice naše zale sadike še dosti bolj razprostile.

3.) Za grajšake ali njih oskerbnike je bilo natisov osem in šestdeset. Beremo med prejelniki tega stanú iména visokorojenih gospodov in posestnikov lepih in velikih grajšin, posestnikov srednjih in majhnih grajšin pa clo malo. Če pa pomislimo, de jih je v marsikterim okraji toliko grajšin, de se lahko od grada do grada z znamenjem pomenijo; če pomislimo de polje mnogih grajšin še dolgo takó obdelano, takó ogospodarjeno ni, de bi posestniki podukov v kmetijstvu lahko pogrešali; de ravno grajšaki prostiga kmetovavca ne le z besedami in poduki, temuč z živim izgledam razjasnjevati zamorejo; de poboljšanje kmetije podložniga kmeta tudi grajšakam v korist pride, kér kmet s pomnoženim perdelkam grajške dohodke lože in brez soldatov in rubežnih opravlja; če pomislimo, de Novíce ravno v tem stanú, od kteriga bi se bilo poleg duhovšine narveč za blagostanje domovine nadjati, so do zdaj takó malo bravcov našle, se nam vunder milo zdi!

4.) Kaj čmo pa govoriti od učilnic in učiteljev na deželi? Rečemo le tole, de med pet in petdesetminatisi, in med tem, kar je v lanjskih in tudi poprejšnjih Novícah od pomnoženja učilnic, od neutrudljiviga prizadevanja izobraženih učiteljev, od bistrih za učenje in vse dobro perpravnih glavie mladosti pisano bilo, nič kaj prave primere ne najdemo. Izgovoriti pa moramo učilnice

s pičilim premoženjem, učitelje pa z njih pičlo plačo, in nadjamo se, de si bodo šolske soseske čedalje več prizadevale, to malo denarjev, kar en natis Novíc na léto veljá, omisliti, de bo za naprej vsaka učilnica na deželi svoje Novíce imela.

5.) Še nekoliko besed, vam posestnikam in kmetovavcam! Veselimo se zaslediti, de so Novíce že tudi v kraje zašle, kér je še zlo zlo tēma, in upamo, de bo tudi v tistih krajih zora brihtnosti in napredovanja v kmetijstvu, v rokodelstvu, v mnogih natorskih vednostih kmalo zasijala. Vi posestniki in kmetovavci! ste za duhovšino nar več natisov Novíc prejekali: dve sto in trideset je lepo razveseljivo število. Pa vender ga želimo še dosti bolj pomnoženiga viditi. Sej jih je v okoljšini naših Novíc nar manj desetkrat toliko premožnih kmetovavcov, kteri se v obširu svojih kmetij, v umnosti in brihtnosti, in že tudi v oskerbljenji svojiga polja od drugih razločijo. Ne mudite se v naročnji Novíc, kteri jih še nimate, dajajte lepe očitne izgleds svojim manjšim in manj razumnim sosedam, kteri jih bodo nar raji od vas posnemali. Takó boste spolnili tó, kar so vam priporočili v svojim predgovoru častiti pisavec neprecenljive, spomina večne hvaležnosti vredne kmetijske kemije!

V Terstu mesca prosenca 1848. J. C—r.

Cesarsko poslavljenje.

V dopisu gosp. Drja. Pejakovića, vredništvu Novíc iz Beča (Dunaja) 13. dan tega mesca poslanim, beremo veselo novico, de Njih veličanstvo, naš presvitli Cesar Ferdinand, ki so lani „pervence“ gosp. P. Preradovića in pa „zemljevid“ gosp. D. Seljana v svojo lastno knjižnico vzeli in jima za te dela „zlati svetinji za učene“ podariti blagovolili, so zopet svojo očetovsko ljubezin do slovanskiga naroda v tem pokazali, de so sledeče 4 dela gosp. Vuka Karadžića, za serbski jezik in slovstvo nar bolj zasluženiga moža, namreč „poslovice“, „serbske narodne pesme“, „o serbskom jeziku i pravopisu“, in „novi zavjet“ v svojo knjižnico vzeli in mu drag brilantski perstan podarili. Perstan je že sam na sebi visoke cene (okoli 1200 goldinarjev), v veličini dvajsetice ima v sredi velik drag kamen (rubin) v velikosti manjšiga golobjiga jajca, na njem slavno čerko F v brilantih, in okoli njega 10 brilantov, grahove velikosti. Neprecenljivo ceno pa dobí tak dar iz rok presvitliga Cesarja, in nam je očiten dokaz, kakó visoko spoštujejo milostljivi Oče Ferdinand tudi občekoristno prizadevanje slovanskiga naroda.

Odpovéd.

V poslednjim listu dano oznanilo, de se bojo konji za vojaško vožnjo v Selih kupovali, je preklicano.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	22. Prosenca.		17. Prosenca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	27	2	34
1 » » banaške	2	30	2	40
1 » » Turšice	1	37	1	52
1 » » Sorsice	—	—	2	15
1 » » Rēži	—	—	2	1
1 » » Ječmena	1	45	1	46
1 » » Prosa	1	49	1	50
1 » » Ajde	1	34	1	27
1 » » Ovsá	1	—	1	4

Cena prešičev na somnji v Krajnji:
Prešiči po 8, 7, in 6 kraje. funt. — Spēh, po 20 in 22 gold. cēt.